

Nr 359

Av herr **Siegbahn** och herr **Anderson, Carl Albert**, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny tulltaxa,
m. m.

I en annan motion har en principiell diskussion framförts rörande tullfrågan. I anslutning härtill önskar motionärerna framlägga en del synpunkter beträffande tullsättningar inom några varuområden samt rörande vissa varuslag föreslå andra tullsatser än som upptagits i propositionen nr 90. Beträffande flera varuslag och varuområden har inga konkreta förslag kunnat framföras, enär härför kräves utförligare undersökningar. Dessa kan företas antingen under riksdagsbehandlingen eller i en särskild kommitté.

Finanstullarnas betydelse som statsinkomst har med tiden successivt avtagit, och dessa tullar tillför numera statsverket ett förhållandevis blygsamt belopp per år. Nordiska ekonomiska utskottet har föreslagit, att finansstullarna skall borttagas och eventuellt ersättas med interna avgifter i den utsträckning varje enskilt land finner lämpligt. Enligt motionärernas åsikt är det lämpligt att i samband med nu pågående revidering av tulltaxan låta finansstullarna utgå eftersom dessa i allmänhet ger mycket små nettointäkter, om hänsyn tages till det med deras uppbörd förenade arbetet för näringslivet och tullmyndigheterna.

Detta gäller de i propositionen föreslagna tullarna för vissa slag av frukter samt kolonialvaror och kryddor m. m. (bortsett från kaffe). Vad angår kameror och vissa fotografiska instrument (nr 9007 och 9008) samt fotografiskt papper (nr 3703) förekommer icke någon inhemsk produktion som rest krav på tullskydd eller eljest är av betydelse. I de övriga nordiska länderna finnes icke någon tillverkning av kameror, och produktionen i Danmark av fotografiskt papper är av liten omfattning. Med hänsyn därtill har näringslivet i respektive nordiskt land begärt omprövning av det nordiska ekonomiska utskottets förslag till tullar. Vi föreslår att de nu föreslagna finansstullarna även å dessa varuslag slopas.

För fick- och armbandsur har vidare föreslagits att finansstullen skulle utgå i form av en värdetull om 5 %. Denna tullsats innebär en väsentlig höjning av nu utgående specifika tullar. Ifrågavarande skärpning av finansstullen synes förvånansvärd, så mycket mer som ur av nämnda slag av det nordiska ekonomiska utskottet föreslagits tullfria.

Motionärerna anser det vidare önskvärt att det område som omfattas av jordbruksregleringen i görligaste mån avgränsas under strängt beak-

tande av de beredskapsskäl som låg bakom 1947 års riksdagsbeslut och i varje fall ej utvidgas över nuvarande läge. Sådana skäl kan med fog icke gärna åberopas i vad avser *trädgårdsprodukter*. Med hänsyn till den relativa lätthet med vilken produktionen inom detta område på kort tid kan bringas i höjden föreligger vidare stora svårigheter att avväga ett riktigt tullskydd. Man måste därför, om förstärkning av skyddet ifrågasättes, vara synnerligen försiktig så att icke en sådan förstärkning åstadkommer en produktionsökning som i sin tur tages till intäkt för ytterligare krav på skyddsåtgärder till förfång för konsumenterna. Det mer omväxlande kosthåll, som bl. a. den under senare år stigande användningen av frukt och grönsaker medfört, synes vara ytterst värdefullt. Det är av stor vikt för folkhälsan, att denna mer varierande konsumtion gynnas genom låga priser på färska vegetabilier. Då billiga vegetabilier i dagens läge med nuvarande transportteknik utan svårigheter kan anskaffas från många länder synes det icke rimligt att — i varje fall i någon större utsträckning — genom tullar tvinga konsumenterna att subventionera en inhemsk produktion som icke är lönsam utan detta särskilda stöd från samhällets sida. I den mån rimliga produktionsförutsättningar finns i Sverige bör eventuellt stöd främst ges i andra former, såsom hjälp med ordnande av lagerhållning, distribution, forskning etc.

Vad äpplen beträffar föreligger särskilda förhållanden. Enligt motionärernas uppfattning ger utvecklingen belägg för att ett förstärkt tullskydd icke är det rätta sättet att hjälpa den svenska fruktodlingen. Är det ett dåligt fruktår i de europeiska producentländerna är i allmänhet även tillgången å inhemsk frukt begränsad. Men med knapp tillgång på de konkurrerande marknaderna uppstår över huvud taget ej något avsättningsproblem för den svenska frukten. Föreligger en överskottssituation i de europeiska producentländerna är förhållandet i regel detsamma i Sverige. I ett sådant läge, som t. ex. rådde 1956, kan ingen tull eller ens importförbud ge odlarna garantier för ett rimligt pris på grund av de stora överskotten, ej blott hos den inhemska yrkesfruktodlingen utan kanske än mer hos den inhemska husbehovsodlingen.

Tullsatserna för snittblommor är för närvarande exceptionellt höga i förhållande till den allmänna tullnivån. De motsvarar omräknat på 1957 års import 18 % och 41 % för vinter- resp. sommarperioden. Även den i propositionen föreslagna reducerade tullsatsen för högtullperioden måste betecknas som onormalt hög med hänsyn till att en kompletterande import även då oftast är erforderlig. Vad lågtullperioden beträffar föreligger knappast något mera avsevärt skyddsbehov. Odlingen under den egentliga skyddsperioden borde icke tillerkännas högre tullsats än som föreslagits för andra grenar av trädgårdsodlingen, ett område för vilket ju ett förhållandevis högt tullskydd föreslagits. Departementschefen konsta-

terar också i propositionen, liksom tidigare tulltaxekommittén, att en tull av nu föreslagna storlek icke kan anses motiverad ur skyddssynpunkt. För undvikande av alltför tvära omkastningar av produktionen har han emellertid icke nu velat sänka tullarna till en mera normal nivå. Samma försiktighet präglar emellertid icke förslag till tullhöjningar på detta område. Den föreslagna tullen för den besläktade varan snittgrönt innebär en flerdubbling av tullen som lätt kan medföra omkastningar av odlingsinriktningen till förmån för nämnda artikel. Importskyddet till förmån för blomsterodlarna har genom tullförslagen beträffande blommor och snittgrönt kommit att totalt sett väsentligt utökas medan kommittén i själva verket eftersträvat en successiv reducering av de nuvarande tullsatserna. För snittblommor och i än högre grad för snittgrönt gäller vidare att den inhemska produktionen icke förmår täcka konsumtionsbehovet under högtullperioden, varför en import alltid torde bli erforderlig. Vad beträffar lökblommor är tullskyddet väsentligt större än för övriga snittblommor emedan tullen är utformad som en viktull. Dessa torde med nuvarande prisläge och tull åtnjuta ett importskydd vilket i praktiken stundom uppgår till inemot 150 %.

Blomsterlökarna slutligen produceras icke i nämnvärd omfattning inom landet och synes därför bli tullfria. Därigenom skulle råvarubelastningen på odlarna elimineras.

Tulltaxekommittén har i princip icke velat införa något särskilt primörskydd för grönsaker och har heller icke redovisat några särskilda förhållanden, som skulle ge anledning till en avvikelse från denna princip vad beträffar blomkål. Likväl föreslog kommittén, såsom nu också föreslås i propositionen, en förhöjd tull om 35 öre per kg under tiden 1.5—31.7. Att bereda en kostsam odling under glas ett speciellt primörskydd kan knappast vara i folkhushållets intresse. Tillgång till färsk blomkål till moderata priser även under våren och försommaren måste innan den svenska fältmässiga produktionen kommer i marknaden tillmätas stor betydelse. I likhet med kommitténs ordförande föreslår därför motionärerna att blomkål åsättes en tull av 25 öre/kg under *hela* skyddsperioden.

Såväl jordbruksprisutredningen som tulltaxekommittén har för färskpotatis föreslagit en tullsats om 15 öre per kg. I propositionen föreslås likväl en tull om 20 öre per kg. Några skäl härför har förvånande nog icke redovisats. Den föreslagna ökningen av tullskyddet står icke i överensstämmelse med de principer som tillämpats vid tullsättningen på trädgårdsområdet i allmänhet. Motionärerna föreslår därför att tullsatsen för färskpotatis bestämmes till högst 15 öre per kg.

Den inhemska produktionen av jordärtskockor är numera av en så betydande omfattning att någon nämnvärd import icke torde förekomma.

Med hänsyn härtill föreslår motionärerna att jordärtskockor befrias från tull.

Den inhemska odlingen av sallad under mars och april månad är för närvarande av ringa omfattning. Konsumtionen måste därför väsentligen täckas genom import. Motionärerna föreslår därför att sallad utbrytes ur nr 07.01 K2a och göres tullfri under tiden 1.3—30.4.

Paprika produceras knappast inom landet, och artikeln konkurrerar icke med andra grönsaker. Motionärerna är av den uppfattningen att paprika bör befrias från tull.

Den föreslagna tullen för jordgubbar kan vad avser tiden 1.5—15.6 sägas sakna betydelse ur skyddssynpunkt. Vidare är det anmärkningsvärt att tullen under den egentliga skyddsperioden så markant överstiger övriga på fruktområdet föreslagna tullar. Motionärerna föreslår därför att skyddsperioden inskränkes till att avse tiden 16.6—31.8 och tullsatsen bestämes till 50 öre per kg.

Inhemska skörd av plommon förekommer icke normalt före augusti, varför en skyddsperiod omfattande tiden 1.8—31.8 borde vara tillräcklig.

Den föreslagna tullen för persikor är närmast en finanstull. Skillnaden i prishänseende mellan persikor och de flesta andra frukter är påtaglig, och någon egentlig konkurrens med andra frukter torde icke föreligga. På grund härav föreslås att persikor göres tullfria under hela året.

I propositionen har beträffande en del produkter i vilka socker ingår föreslagits ett något högre tullskydd än i kommittéförslaget med hänsyn till den nyligen införda sockerskatten. Då sockerskatten väl är av tillfällig natur synes det olämpligt att denna skatt får motivera en högre tull. Erfarenheten visar att det är svårt att få till stånd tullsänkningar sedan en tullsats en gång fastställts. Kungl. Maj:t har vidare möjlighet att medge restitution av skatten för socker som använts i viss produktion. Om detta ej ur statsfinansiell synpunkt anses önskvärt bör den del av tullsatsen som motiverats med sockerskattens införande i varje fall ges temporär karaktär.

I tulltaxekommitténs betänkande framhålles, att den varierande sammansättningen för konfektyrer, som är hänförliga till nr 17.04 och 18.06 gör, att en enhetlig tullsats uttryckt i procent av värdet skulle innebära mycket betydande variationer för olika varuslag, varför kommittén i stället föreslagit en enhetlig viktull. Det är mot denna bakgrund förvånande, att man i propositionen nu helt bortsett från dessa synpunkter och i stället föreslagit en *enhetlig* värdetull om 20 %. Därest man av praktiska skäl kan anse det motiverat med värdetullar på detta område bör dessa vara av olika höjd för nr 17.04 och 18.06. En tull om 20 % skulle kunna accepteras för sockerkonfektyrer men skulle för choklad, hänförlig till nr 18.06, innebära en synnerligen kraftig förhöjning av tullen i jämförelse med den

av kommittén föreslagna, vilken motsvarar en importincidens om 12—13 %. Motionärerna vill i detta sammanhang erinra om att samtliga konfektyrartiklar är belagda med en varuskatt om 65 %. Då beskattningsvärdet även inkluderar tullen blir den prisstegrande effekten av en tullhöjning förhållandevis stor. För chokladkonfektyrer skulle å andra sidan införandet av en värdetull om 15 % måhända innebära en väl kraftig sänkning av nu utgående tull. För dessa varor föreslås en tullsats om 20 %, vilket skydd bör vara tillräckligt med hänsyn till den inhemska industriens starka ställning på detta område. Vid förslaget har hänsyn *icke* tagits till ett eventuellt avskaffande av nu utgående tull å kakaoböner.

Då de förhållandevis höga tullsatserna för *konstplast* infördes, motiverades de som uppfostringstullar. Den inhemska plastproduktionen har emellertid nu nått en sådan position att den i princip *icke* längre bör tillerkännas högre tullskydd än andra industrigrenar. Det nordiska tulltaxeförslaget synes emellertid lägga hinder i vägen för en sänkning av tullsatsen för färdigfabrikat. Vad beträffar basplaster är det för närvarande endast ett fåtal stora råvaror som är föremål för inhemsk tillverkning. Förutsättningarna för en differentierad basplasttillverkning är för Sveriges del relativt små beroende på i förhållande till vår begränsade marknad exceptionellt höga investerings- och forskningskostnader. Det förefaller tveksamt om en europeisk och eventuellt nordisk integration kommer att föranleda några förutsättningar för en expansion. Motionärerna ifrågasätter huruvida *icke* vissa viktigare slag av råvaror, som *icke* tillverkas inom landet och veterligen *inte* heller i de övriga nordiska länderna, borde kunna befrias från tull. Tulltaxekommittén har häremot bl. a. anfört att ett borttagande av tullen *icke* skulle komma konsumenterna till godo. Cellulosa- och polytenplaster användes dock i stor utsträckning för emballering av livsmedel, ett användningsområde som för närvarande är i stark utveckling och där en minskad råvarubelastning på grund av konkurrensen med andra emballagematerial säkerligen kan medföra lägre livsmedelspriser. Den föreslagna svenska differentieringen av tullen för basplaster, som innebär tullfrihet för cellulosa, torde utan men för den nordiska plastproduktionen kunna utsträckas att omfatta jämväl andra råvaror och då i första hand polyten.

Den inhemska industrien på *trä- och pappersområdena* har av naturliga skäl en så stark ställning att något tullskyddsbehov enligt vår uppfattning i regel *icke* föreligger. Vi ifrågasätter därför i likhet med reservanterna i kommittén huruvida *icke* tullskyddet i allmänhet skulle kunna slopas. Med hänsyn till de resultat man kommit fram till vid förhandlingarna om en nordisk tulltaxa föreligger kanske dock svårigheter att för närvarande genomföra detta.

På *textilområdet* genomfördes redan 1955 ganska väsentliga tullhöjningar för åtskilliga produkter under hänvisning till textilindustriens svårigheter. Dessa tullar föreslås nu bli permanenta. Man torde emellertid kunna konstatera, att tullhöjningarna knappast mer väsentligt ändrat läget inom textilindustrien. Denna kämpar uppenbarligen alltjämt med svårigheter, och textilarbetarna är fortfarande en låglönegrupp. Av den nyligen offentliggjorda s. k. partsutredningen synes den slutsatsen kunna dragas, att man knappast kan komma till rätta med den svenska textilindustriens problem genom rimliga tullhöjningar. Sådana blir dessutom efter hand meningslösa, om Sverige kommer med i frihandelsområdet, från vilket den största konkurrensen kommer, och det gäller därför att i tid rusta industrien för denna utveckling. Viktigt härvidlag kan då vara att man tillser att tullen, åtminstone på halvfabrikat, från marknader utanför frihandelsområdet blir så låg som möjligt och därigenom höjer vår konkurrensförmåga. Med hänsyn härtill bör tullskyddet i varje fall ej sättas högre än normaltullsatserna.

Tulltaxekommitténs argument för förslaget till tullsats på *järnområdet* skulle närmast motivera ett bibehållande av specifika tullar. Motionärerna är icke övertygade om att någon allmän övergång till värdetullar skulle vara ofrånkomlig med hänsyn till internationella jämförelser etc. De föreslagna värdetullarna innebär vidare en höjning av nuvarande tullnivå. Detta kommer självfallet att menligt inverka på den mekaniska industriens råvarukostnader. Vidare bör man ha klart för sig, att konkurrensen för den inhemska järnproduktionen främst kommer från Central-europa, vars produkter ändock skulle så småningom kunna tullfritt införas, därest de aktuella planerna på ett europeiskt frihandelsområde blir förverkligade. Om arbetet på en nordisk tullunion ej lägger oöverstigliga hinder i vägen, föreslås under hänvisning till ovanstående att nuvarande viktullar och tullnivå i görligaste mån bibehållas.

De svenska tullarna på *maskinområdet* var fram till början av 30-talet 5 %. Inför förestående tullförhandlingar med Tyskland höjdes de emellertid i åtskilliga fall till 15 %. Förhandlingarna strandade, och tullarna bibehölls sedan länge på denna nivå. Vissa tullsats sänktes dock som resultat av de senaste årens Gatt-förhandlingar till 13, 12 resp. 10 %. Kommittén har föreslagit 8 %. Det nordiska ekonomiska samarbetsutskottet föreslår emellertid 10 %. Enligt motionärernas åsikt vore — åtminstone på längre sikt — en återgång till 5 % önskvärd.

Vi hemställer,

att riksdagen för sin del måtte anta det förslag till tull-taxa, som finns fogat vid Kungl. Maj:ts proposition nr 90,

under hänsynstagande till de synpunkter och ändringsförslag, som framförts i det föregående och i bifogade tabell.

Stockholm i april 1958

Bo Siegbahn

Carl Albert Anderson

Pos. nr	Varuslag		Tullsats
04.06	Naturlig honung	100 kg	30: —
06.01B.2	Lökar etc. andra slag, andra		fri
06.03A	Blommor, avskurna etc. färska		
	1. mimosa och ljung	100 kg	200: —
	2. andra		
	a. under tiden 1 mars—30 november	100 kg	600: —
	b. under tiden 1 december—29 febr.	100 kg	200: —
06.04A	Adiantum och asparagus	100 kg	50: —
07.01A	Blomkål		
	1. under tiden 1 maj—31 juli	100 kg	25: —
07.01D	Potatis		
	1. nyskördad, under tiden 1 juni—30 juni	100 kg	15: —
Ur 07.01K.2	Köksväxter etc. andra		
	sallad, under tiden 1 mars—30 april		fri
	paprika		fri
08.01	Dadlar, bananer etc.		fri
08.02	Citrusfrukter, färska eller torkade		fri
08.03	Fikon, färska eller torkade		fri
08.05	Nötter och liknande frukter etc.		fri
08.06A	Äpplen, under tiden 1 juli—31 december	100 kg	25: —
	” ” 1 januari—30 juni		fri
08.07B	Persikor		fri
08.07C	Plommon		
	1. under tiden 16 juli—31 juli	100 kg	35: —
	2. under tiden 1 augusti—15 juli		fri
08.08B	Jordgubbar		
	1. under tiden 16 juni—31 augusti	100 kg	50: —
	2. under tiden 1 september—15 juni		fri
Kap. 9	Kolonialvaror, kryddor etc. med undantag av kaffe		fri
16.04A	Störrom		fri
17.02A	Konstgjord honung etc.	100 kg	30: —
18.01	Kakaoböner etc.		fri
18.03	Kakaomassa etc.	100 kg	15: —
18.04	Kakaosmör	100 kg	15: —
18.05	Kakaopulver, icke sötat	100 kg	15: —
Ur 18.06	Choklad		15 %
Ur 20.01	Kapris och oliver		fri
20.04	Sylter, marmelad m. m.	100 kg	30: —
20.07B	Saft etc. sockrad	100 kg	25: —
22.02	Lemonad m. m.	100 l	21: —
50—63	Textilier		Riktpunkt normaltullsatser